

מדריך להוצאת רישיון עסק

טיוטה להערות הציבור

כללי

חוק רישוי עסקים מחייב כל עסק, המוגדר **בצו רישוי עסקים (עסקים טעוני אישור) התשע"ג - 2013**, בקבלת רישיון לפתיחתו וניהולו, מאת הרשות המקומית בה הוא נמצא. רישיון העסק ניתן לאדם, למקום ולסוג העסק. מתן רישיון העסק ע"י הרשות מבטיח כי ננקטו כל האמצעים והסידורים המתאימים להפעלתו התקינה של העסק, על פי מטרות החוק שהן:

1. שמירה על איכות נאותה של הסביבה ומניעת מפגעים ומטרדים;
2. מניעת סכנות לשלום הציבור והבטחה מפני שוד והתפרצות;
3. בטיחות של הנמצאים במקום העסק או בסביבתו;
4. מניעת סכנות של מחלות בעלי חיים ומניעת זיהום מקורות מים בחומרי הדברה, בדשנים או בתרופות;
5. בריאות הציבור, לרבות תנאי תברואה נאותים;
6. קיום הדינים הנוגעים לכבאות;
7. קיום הדינים הנוגעים לתכנון ולבניה.

על כל אחת משש המטרות הראשונות של החוק אחראי משרד ממשלתי מסוים,

"נותן האישור" – להלן

1. המשרד להגנת הסביבה;
2. המשרד לביטחון הפנים (משטרה);
3. משרד הכלכלה (אגף בטיחות בעבודה);
4. משרד החקלאות ופיתוח הכפר;
5. משרד הבריאות;
6. המשרד לביטחון הפנים (כבאות).

הגורם המתכלל את דרישות כל נותני האישור ומנפיק את רישיון העסק הוא הרשות המקומית בה נמצא

"רשות הרישוי" – להלן

מתי יש להגיש בקשה לקבלת רישיון?

1. לפני פתיחת עסק חדש.

2. במידה וחל שינוי בעסק כגון – תוספת או צמצום בשטח העסק, שינויים בתכנית העסק (פנימיים וחיצוניים), תוספת או צמצום של סוגי העיסוקים או שינוי מהותי בעסק.
3. שינוי בעלות- כל העברת בעלות בעסק לאדם או לגוף אחר מזה הרשום ברישיון או בבקשה לרישיון.
4. כאשר תמה תקופת התוקף של הרישיון.

סוגי הרישיונות הקיימים

5. רישיון תקופתי – רישיון שניתן לתקופה מוגדרת של שנה/שלוש/חמש, עשר או חמש עשרה שנים, עפ"י הרשום בטור ו' בצו רישוי עסקים.
6. היתר זמני – היתר לניהול עסק שתוקפו לא יעלה על שנה אחת, שניתן לפני מתן הרישיון. בהיתר נרשמים תנאים שלכשימולאו יינתן רישיון עסק תקופתי .
7. רישיון זמני – רישיון הניתן לעסק שהוא זמני. הרישיון יינתן לתקופה קצרה מהמוגדר בתקנות אך לא פחות משנה. (למשל בעסק שאושר שהינו תקופתי לחמש שנים אולם אושר לו שימוש חורג רק לשנה, תוקף הרישיון לא יעלה על תקופת תוקף ההיתר לשימוש חורג).

מהו צו רישוי עסקים

חוק רישוי עסקים הסמיך את שר הפנים לפרסם **בצו רישוי עסקים (עסקים הטעונים אישור)**, התשע"ג – 2013 את כל סוגי העסקים החייבים ברישיון עסק, זאת בהתייעצות עם יתר השרים האחראים על מטרות חוק רישוי עסקים.

סוגי העסקים שאינם נכללים בצו – אינם חייבים ברישיון עסק, כך לדוגמא חנות בגדים, משרד עורכי דין, מרפאה ועוד.

כ-200 סוגי עסקים נקבעו בצו כמי שחייבים ברישיון עסק והם נקראים "**פריטי רישוי**". לכל אחד מהם **מספר נפרד** בצו.

פריטי הרישוי מסווגים תחת 10 קבוצות משנה:

קבוצה 1 – בריאות, רוקחות וקוסמטיקה.

קבוצה 2 – דלק ואנרגיה.

קבוצה 3 – חקלאות ובעלי חיים.

קבוצה 4 – מזון.

קבוצה 5 – מים ופסולת.

קבוצה 6 – מסחר ושונות.

קבוצה 7 – עינוג ציבורי, נופש וספורט.

קבוצה 8 – רכב ותעבורה.

קבוצה 9 – שירותי שמירה ואבטחה, נשק ותחמושת.

קבוצה 10 – תעשייה, מלאכה, כימיה ומחצבים.

כל העסקים טעוני הרישוי בצו רישוי עסקים רשומים בתוך טבלה שבה מספר טורים כדלהלן:

טור א' – קובע את המספר סידורי של סוג העסק.

טור ב' – מתאר את מהות העסק טעון הרישוי.

טור ג' – מטרות הרישוי.

טור זה מחולק ל-5 עמודות משנה וכל עמודה היא שם **נותן האישור** (המשרד) שמופקד על אחת מחמשת מטרות החוק הראשונות.

כאשר מופיע + פלוס בטור ג' תחת שם משרד מסוים, זה אומר שמשרד זה הוא נותן האישור לסוג העסק באותה שורה. כאשר מופיע (+) פלוס בסוגריים תחת שם המשרד, תישלח אליו ידיעה על פתיחת הבקשה בלבד של סוג עסק זה.

ניתן לראות שלכל פריט רישוי יש בין 5-ל-11 נותני אישור, כאשר כמעט אין מצב שבו לפריט רישוי אחד אחראיים כל חמשת נותני האישור.

מלבד 5 נותני האישור הראשונים, ישנם 2 נותני אישור נוספים שלא מופיעים בצו רישוי עסקים: וועדת התכנון ברשות המקומית והרשות לכבאות האחראיים על מטרות 6 ו-7 של חוק רישוי עסקים.

שני אלו הם נותני אישור **לכל העסקים** המופיעים בצו.

טור ד' – מסומן + פלוס ב-31 עסקים שבהם ניתן לבחור במסלול של היתר מזורז-כלומר מתן רישיון עסק בלוח זמנים מהיר ובתהליכים מקוצרים ממה שנדרש בחוק לגבי שאר פריטי האישור.

טור ה' – קובע אלו לאלו פריטי רישוי לא יפורסם מפרט אחיד או שיפורסם מפרט אחיד חלקי וזאת לפי המספר הסידורי של המשרדים בטור ג'.

טור ו' – תוקף רישיון (בשנים) מציין את מס' השנים שהרישיון תקף עד למועד חידושו. החלוקה בצו רישוי עסקים היא לתוקף רישיון של שנה, 3 שנים, 5 שנים, 10 שנים ו-15 שנה לפי רמת המסוכנות של סוג העסק.

טור ז' – חיקוק אחר מציין את הדרישות שעל העסק לעמוד בהם מתוקף חוקים אחרים מלבד חוק רישוי עסקים. הרשות המקומית לא תנפיק רישיון לעסק שלא עמד בתנאים של החוק האחר.

להלן העיסוקים הנפוצים במרחב הכפרי הנדרשים ברישיון עסק

הערות	תוקף הרישיון	נותני אישור	סוגי העיסוק הרלבנטיים לפריט הרישוי	מספר פריט הרישוי בצו	שם פריט הרישוי בצו רישוי עסקים
	10 שנים	הגנת סביבה, בריאות, כבאות	<p>יקב</p> <p>בית בד</p> <p>מגבנה</p> <p>מחלבה</p> <p>מאפיה</p> <p>עיבוד תוצרת חקלאית (ריבות, תבלינים, פירות יבשים, ועוד)</p>	4.6 ו'	<p>מזון ומרכיביו לרבות משקאות וחומרי גלם –</p> <p>ייצור עיבודו מחומרי גלם מן ה<u>חי</u> ביכולת ייצור שאינה עולה על 50 טון ליום</p> <p>ייצור עיבודו מחומרי גלם מן ה<u>צומח</u> ביכולת ייצור שאינה עולה על 50 טון ליום</p>
	10 שנים	משטרה, חקלאות, בריאות, כבאות	פינות חי, פינות ליטוף	7.2	גן חיות, ספארי, פינת חי שהכניסה אליה בתשלום
	10 שנים	סביבה, חקלאות, כבאות	<p>אורוות רכיבה (כולל רכיבה טיפולית)</p> <p>משק חי לצרכי</p>	3.2 א'	בעלי חיים, למעט עופות – גידולם אחזקתם, טיפול בהם

הערות	תוקף הרישיון	נותני אישור	סוגי העיסוק הרלבנטיים לפריט הרישוי	מספר פריט הרישוי בצו	שם פריט הרישוי בצו רישוי עסקים
			ריפוי		
היתר מזורז ראה נספח 6	5 שנים	בריאות, כבאות	צימרים	7.1 ב'	השכרת יחידות אירוח למטרות נופש המלווה במתן שירותים לשוכרים כשמספר יחידות האירוח המיועדים להשכרה עולה על 4
	3 שנים	משטרה, בריאות, כבאות	מסעדה, בית קפה	4.2 א'	בית אוכל – מקום הכנה או הגשת מזון לצריכה במקום או מחוצה לו למעט קייטרינג – בית קפה, מסעדה לרבות הגשת משקאות משכרים לצריכה במקום.
	כל שנה	משטרה, כבאות	פאב	4.8	משקאות משכרים – עסק שעיקר פעילותו הגשתם לצורך צריכה במקום ההגשה
	3 שנים	משטרה, בריאות, כבאות	בריכת שחיה	7.4 א'	בריכת שחייה, לרבות מאגר מים אחר המשמש לשחייה ולנופש, לרבות בריכה המצויה בפרק מים ולמעט בריכה המשמשת עד 4 יחידות אירוח למטרות נופש
	3 שנים	בריאות, כבאות	(ג'קוזי)	7.4 ג'	בריכת זרמים (ג'קוזי)

הערות	תוקף הרישיון	נותני אישור	סוגי העיסוק הרלבנטיים לפריט הרישוי	מספר פריט הרישוי בצו	שם פריט הרישוי בצו רישוי עסקים
	5 שנים	בריאות, כבאות	ספא	7.4 ה'	בית מרחץ, מרחצאות

תהליך הרישוי

שלב א' - מידע מוקדם

חשוב לזכור שאין טעם להשקיע כסף ומאמצים בעסק שמלכתחילה לא ניתן לקבל בו רישיון או שההשקעות הנדרשות להקמתו גדולות מיכולת בעל העסק. לכן חשוב ביותר לבצע מספר בדיקות מקדימות:

- היתכנות סטטוטורית

במקרה של הקמת עסק על שטח חלקה א' (פל"ח-פעילות לא חקלאית ופעילות נלווית לחקלאות) מומלץ לגשת למשרדי רשות הרישוי ברשות המקומית ולקבל מ: איש רישוי עסקים או מחלקת הנדסה של הרשות או וועדת התכנון המרחבית, מידע בנוגע לאלו סוגי פל"ח אושרו על ידי ועדות התכנון המקומיות, בתחומי רשות הרישוי בה הנכם רוצים להקים את העסק. לדוגמא: במרחב התכנון המקומי "לודים" – במחוז המרכז, קיים מסמך הנקרא גז/1000 המגדיר בין השאר אלו סוגי "פעילות לא חקלאית" מותרים בחלקה א' והוראות ותנאי בנייה למבני פל"ח בחלקה ז.

מבקש הבקשה חייב לוודא שהעסק שהינו רוצה להקים אכן מותר להקמה על פי מדיניות הפל"ח של רשות הרישוי הרלבנטית.

- קיום דיני התכנון והבניה

בהתאם להוראות סעיף 1(א) לחוק הרישוי, אחת ממטרות חוק הרישוי הינו להבטיח את קיום דיני התכנון והבניה.

הגורם המקומי המוסמך בנוגע לתכנון ובניה הינו הועדה המקומית לתכנון ובניה, המהווה לעניין זה גוף נפרד מרשות הרישוי ומהמועצה.

מגיש הבקשה יפנה לוועדה המקומית לתכנון ובניה ויוודא התאמה הן ברמת הייעוד והשימוש האפשרי (כפי שהוזכר בסעיף הקודם שלעיל) והן ברמת רישוי הבניה, דהיינו קיומם של היתר בניה מתאים ואישור לחיבור המבנה לתשתיות ("טופס 4").

על פי הוראות חוק התכנון והבניה, על הועדה המקומית לתכנון ובניה למסור לכל מבקש מידע תכנוני בנוגע למתחם ספציפי (חלקה/מגרש ספציפיים).
קבלת המידע כרוכה בתשלום אגרה.

זכור

גם אם השימוש במבנה בו אתה מבקש להקים את העסק אינו תואם את הוראות התכנית החלה עליו או שאינו תואם להיתר הבנייה שניתן למבנה, ניתן לקבל היתר לשימוש חורג.
שימוש חורג מחייב קבלת היתר לשימוש חורג מהוועדה המקומית לתכנון ובניה או מוסדות תכנון נוספים וזאת בהליך של בקשה לשימוש חורג המוגשת לוועדה המקומית.
כל עוד לא ניתן היתר לשימוש חורג בנכס, קיימת מניעות חוקית מלבצע שימוש בנכס המהווה שימוש חורג.

• מידע נוסף

חשוב שמבקש הרישיון יידע מראש את הפרטים הבאים:

- מהי הגדרת העסק על פי צו רישוי עסקים
- מהן הדרישות המקצועיות של נותני האישור ורשות הרישוי.
- מהם החוקים והתקנות הרלבנטיות שהעסק יהיה חייב לעמוד בהן.
- כל שאלה אחרת רלבנטית.

על מנת לקבל את הפרטים הנדרשים המצוינים לעיל, מצויות בפני מבקש הרישיון 2 אפשרויות:

חוות דעת מקדמית

המפרט האחיד

חוות דעת מקדמית

1. מבקש הרישיון יגיש בקשת לחוות דעת מקדמית למחלקת רישוי עסקים של רשות הרישוי הרלבנטית או לנותן האישור רלבנטי (לפי העניין ועל פי הנושאים שעליהם רוצה המבקש תשובות והבהרות), כשהיא חתומה על ידו לפי הנוסח של טופס 1 (נוסח 1).
2. לבקשת חוות דעת יצורפו אישור על תשלום אגרה והמסמכים המפורטים להלן, חתומים בידי בעל מקצוע מוסמך, זולת אם פטרו רשות הרישוי או נותן האישור את הפונה, לענין בקשה מסוימת או סוג מסוים של בקשות, מהגשת מסמך כאמור, שאינו דרוש לדעתם, למתן חוות הדעת המקדמית:

- תרשים סביבה;

- מפה מצבית;

- תכנית עסק.

פרוט לגבי 3 מסמכים אלו – ראה בהמשך

3. רשות הרישוי או נותן האישור רשאים לדרוש ממבקש חוות הדעת לצרף מסמכים

נוספים הדרושים להם לצורך חוות הדעת, אם ראו צורך בכך.

4. לאחר שרשות הרישוי או נותן אישור קיבלו בקשת חוות דעת, הם מחוייבים לתת על כך אישור בכתב לפונה על גבי הבקשה שלפי טופס 1 האמור
5. בתוך 30 ימים מקבלת בקשת חוות דעת, מחוייבים רשות הרישוי או נותן האישור להעביר למבקש הרישיון את חוות דעת מקדמית.
6. רשות הרישוי או נותן האישור, רשאים, הבמקרים מיוחדים, להאריך את המועד למתן תשובה לפונה, ובלבד שמשך הארכה לא יעלה על 60 ימים מיום קבלת בקשת חוות הדעת; הארכה נוספת של פרק הזמן האמור תינתן אך ורק באישור בכתב של מי שהסמיכו לכך השר המופקד על המשרד שנותן האישור נמנה עמו.

המפרט האחיד

מטרתו של המפרט האחיד לפרט את התנאים והמסמכים הנדרשים על ידי **משרדי הממשלה (נותני האישור) ורשות הרישוי** לגבי כל סוג עסק טעון רישוי, כך שלמבקש הרישיון תהיה אפשרות לדעת מראש מידע זה בבואו לשקול את כדאיות וייתכנות הקמת העסק.

במסגרת המפרט האחיד מפורטים גם תנאים ומסמכים הנדרשים מבעל עסק לפי דברי חקיקה שונים (המכונים הוראות לצד המפרט האחיד), אשר חשוב לציין שהם מחייבים אף לא פורטו. ישנם סוגי עסקים, מורכבים במיוחד, (כמו מפעלי ייצור מתכת, מפעלי טקסטיל, מפעלי ייצור חומרים כימיים, מפעלי ייצור תרופות וכדומה) להם אחד או יותר מנותני האישור רשאים שלא לפרסם מפרט אחיד או לפרסם מפרט אחיד חלקי בלבד, ולדרוש תנאים ומסמכים שאינם מפורטים במפרט האחיד.

תנאים חדשים שנקבעו לעסק במפרט האחיד יחולו לגבי עסק קיים שלוש שנים לאחר מועד פרסום המפרט או החל ממועד חידוש הרישיון, לפי המוקדם, אלא אם נקבע אחרת במפרט. לגבי עסק שבמועד פרסום המפרט טרם קיבל רישיון יחולו כל תנאי המפרט, מיידית.

מבקש הרישיון יכול לראות את **המפרט האחיד** באתר האינטרנט של ממשלת ישראל, באתר האינטרנט של כל אחד מנותני האישור, באתר האינטרנט ובעמדת מחשוב הנמצאת במשרדי רשות הרישוי שבה הוא נמצא.

לדוגמה המבקש להקים יקב/מגבנה/בית בד יכנס לפריט רישוי 4.6.1' (ראה טבלה בעמוד 4).

לאחר פרסום המפרט האחיד לא ניתן לשנותו או להוסיף לו דרישות אלא בתום 3 שנים מיום פרסומו.

שינוי מפרט לאחר 3 שנים ייעשה באותה דרך כמצוין לגבי הפרסום הראשוני של המפרט.

פרסום המפרט האחיד הוא חלק מהרפורמה ברישוי עסקים (**נוסח 5**)

שלב ב' – הגשת הבקשה ותשלום האגרה

1. על המבקש להגיע ליחידה/מחלקה/אגף רישוי עסקים שברשות המקומית בה הוא נמצא ולהגיש בקשה לקבלת רישיון עסק על גבי טופס מספר 2 (נספח 2).
2. לבקשה לרישיון יש לצרף אישור על תשלום האגרה הנגבית על ידי אותה רשות מסויימת.
3. לכל רשות מקומית יש כללים משלה (טפסים, מספר עותקים, צירוף מסמכי עזר וכדומה) להגשת הבקשה, אותם ניתן לראות באתר האינטרנט של הרשות או לשמוע מאחראי רישוי עסקים ברשות, אך בכל מקרה, לבקשה **חייבים** להיות מצורפים 3 הטפסים הבאים:

תרשים סביבה – ייערך בקנה מידה של 1:2500 או קנה מידה אחר באם יש דרישה כזאת מאחד מגורמי האישור.

בתרשים יצינו:

1. הגוש והחלקה של העסק, אשר **יודגשו בקו עבה**, בציון מספרם כמופיע בפנקסי המקרקעין לפי חוק המקרקעין התשכ"ט – 1969
2. מספרי החלקות הגובלות בעסק עד מרחק של 500 מטר מגבול החלקה בה מצוי העסק.
3. הדרכים והרחובות הגובלים עם החלקה שבה מצוי העסק ושמותיהם (באם רלבנטי).

מפה מצבית – תערך בקנה מידה של 1:250 או קנה מידה אחר באם יש דרישה כזאת מאחד מגורמי האישור.

במפה המצבית יצינו –

- א. שטח הקרקע שבו ינוהל העסק וגבולותיו, לרבות קירותיו החיצוניים והגדרות התוחמים אותו; גבולות העסק **יסומנו בקו עבה**;
- ב. מיקומו של העסק בתוך הבנין שבו הוא מצוי ומיקום הבנין בתוך החלקה שבו הוא מצוי;
- ג. מערכת לאספקת מים וביוב, לרבות צינורות ניקוז;
- ד. מיתקנים לסילוק אשפה;
- ה. מכלי גז, דלק או חומרים מסוכנים אחרים הקשורים לעסק כולל סימון הצנרת להובלתם, באם רלבנטי;
- ו. מערכות לכיבוי אש;
- ז. חדרים ושטחים המשרתים את העסק שאינם צמודים לו כגון מחסן ושירותים;
- ח. מקומות החניה המשרתים את העסק, לרבות מקום לחניה תפעולית כהגדרתו בתקנות התכנון והבניה (התקנת מקומות חניה), תשמ"ג-1983, לצורכי השימוש בעסק.

תכנית עסק – תיערך בקנה מידה של 1:100 או קנה מידה אחר, אם דרשה זו רשות הרישוי (שימו לב שבניגוד לתרשים סביבה ומפה מצבית, במקרה זה רק לרשות הרישוי יש זכות לדרוש קנה מידה אחר).

תכנית העסק תכלול תכנית תנוחה, שני חתכים (אורך ורוחב) וטבלה כמפורט להלן;
בתכנית התנוחה יפורטו:

- א. החלוקה הפנימית של המקרקעין שבהם מצוי העסק ושימושי כל חלק;
- ב. מידות שטחי העסק השונים ומידות סך כל שטחי העסק
- ג. פתחי העסק וחלונותיו ומידותיהם, לרבות פתחי חירום ודרכי גישה לנכים לפי חוק התכנון והבניה;
- ד. מיתקני תברואה שיהיו בעסק, כגון אסלות וכיורים;
- ה. מערכות שרברבות הכוללות את מערכת המים ומערכת הביוב, לרבות מערכות לסילוק וטיהור שפכים או להפרדת שומן וכיוצא באלה, אם ישנן;
- ו. מיתקני אוורור המשרתים את העסק, לרבות מערכת מיזוג אוויר, קולטי עשן, ריח או מזהמים אחרים, אף אם הותקנו מחוץ לקירותיו החיצוניים של העסק או על גג המבנה; רשות הרישוי ונותן אישור רשאים לדרוש נתונים טכניים על מערכות כאמור;
- ז. מיתקנים לאצירת אשפה ופינויה;
- ח. ארובות;
- ט. מערכות וציוד כיבוי אש;
- י. מתקני ניטור וסידורים אקוסטיים, אם ישנם;
- יא. כל חלקי המבנה המיועדים להריסה, כשהם מסומנים בצבעים המקובלים כאמור בתקנה 9 לתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות), תש"ל-1970;
- יב. מיקום שני החתכים האנכים הניצבים זה לזה, כמפורט בהמשך.

שני חתכים שיכללו:

חתך אנכי דרך כל חדרי השירות וחדרי העסק, המראה את גובהם של חדרי העסק ודרך אוורורם;
חתך נוסף הניצב לחתך כאמור בסעיף 1 המראה את גובהם של חדרי העסק ודרך אוורורם.
טבלה שתכלול:

פירוט שטחי העסק במטרים רבועים, לפי שימושיהם השונים והקומה שבה הם מצויים, וכן סיכום שטח העסק הכולל במטרים רבועים.

בעל עסק זכור:

נוסף על הפרטים המוזכרים לעיל לגבי תרשים הסביבה, מפה מצבית ותכנית העסק, רשאים רשות הרישוי או נותן האישור לדרוש בכתב ממבקש הבקשה, הגשת פרטים נוספים

שייכללו במסמכים האמורים, אם ראו צורך בכך.

כמו כן רשות הרישוי או נותני האישור רשאים לדרוש ממגיש בקשה כי לתכנית עסק יצורפו חוות דעת חתומה של בעל מקצוע בענין מסוים או מסמכים נוספים כמו אישורים, דוחות, תכניות, תרשימים וכדומה הנוגעים לעסק, אם ראו צורך בכך לשם בדיקת הבקשה לרישיון העסק.

להלן דוגמאות למסמכים שונים הנדרשים ע"י גורמי הרישוי בהתאם לאופי הפעילות של העסק:

- א. פרשה טכנית הכוללת תהליכי ייצור וטיפול בשפכים בפליטות לאוויר ריחות וכדומה - המשרד להגנת הסביבה.
- ב. אישור כיבוי אש.
- ג. אישור משרד הבריאות.
- ד. העתק רשם החברות, רואה חשבון/או עו"ד מורשה חתימה.
- ה. אישור משרד התחבורה.
- ו. הסכם שכירות או קנייה.
- ז. תכנית בטיחות – משטרה.

שלב ג' – העברת הבקשה לאישור גורמי ונותני האישור

1. אם רשות הרישוי קבלה את הבקשה, או עם הגשתה או לאחר שבקשה וקבלה השלמות כל שהן, היא מחויבת להגיש למבקש הבקשה אישור בכתב לפי טופס 3 (נספח 3).
2. הרשות מחויבת להעביר את הבקשה לנותני האישור הרלבנטיים וכן לגורמים אחרים לפי הצורך, תוך 21 יום ולבקש את אישורם למתן רישיון העסק. במקביל מועברת הבקשה לבדיקת הגורם ההנדסי של הרשות המקומית כדי לוודא התאמת העסק לדיני התכנון והבנייה וכן למחלקות העיריה הנוגעות בדבר (כדי לוודא אם יש להן דרישות בתחום עיסוקן שאינן חופפות, סותרות, מחמירות או מקלות, דרישות אחד מנותני האישור הרלבנטיים לפריט העיסוק הרלבנטי).
3. אם רשות הרישוי לא עמדה במועד זה או שהחליטה לדחות את הבקשה על הסף (בגלל אי התאמה לחוקי התכנון והבנייה), היא חייבת להודיע על כך למבקש תוך 21 יום. באם הבקשה לא נדחתה על הסף ומדובר רק על עיכוב מנהלי, הרשות חייבת להעביר את הבקשה תוך 45 יום.
4. נותני האישור חייב להודיע לרשות הרישוי תוך 30 יום (או עוד 60 יום נוספים במקרים מיוחדים ובאישור מיוחד):

- האם הוא מאשר את מתן הרישיון

- מהם תנאיו למתן הרישיון (ברוב המקרים תנאים אלו יהיו ידועים מראש למבקש הרישיון

מהמפרט האחד).

יש לשים לב האם חלק מהתנאים הם **תנאים מוקדמים** – כלומר תנאים שבלעדיהם לא יהיה ניתן לאשר את הפעלת העסק מלכתחילה ועל בעל העסק לעמוד בהם לפני הפעלת העסק. זאת

להבדיל **משאר התנאים** שהם תנאים בהם בעל העסק חייב לעמוד לאחר שכבר הפעיל את העסק.

- סירוב למתן הרישיון – תוך מתן נימוקים בכתב לסירוב.

5. באם נותן האישור לא השיב במועדים שצוינו לעיל יראו אותו כמי שנתן אישור להיתר זמני (נספח 6).

שלב ד' – הוצאת הרישיון

1. אם התקבלו תשובות כל גורמי האישור בזמן חייבת רשות הרישוי לעשות אחד מאלו תוך 7 ימים:
 - לתת למבקש רישיון עסק או היתר זמני (כאשר התנאים המופיעים במפרט האחיד הארצי והרשותי הופכים להיות תנאי הרישיון), לאחר שהוחתם על ידי ראש רשות הרישוי. הנפקת הרישיון יכולה להתבצע ב-2 צורות:
 - א. זימון בעל עסק החתמתו על הצהרה לפיה לא נעשו שינויים בעסק קבלת תשלום אגרה (במקרה של חידוש רישיון) ומתן הרישיון ביד
 - ב. משלוח הרישיון לבעל התוך דרישה לקבל בחזרה הצהרה חתומה לפיה לא נעשו שינויים בעסק וקבלת תשלום אגרה (במקרה של חידוש רישיון).
 - להודיע למבקש על סירוב ואת הנימוקים לסירוב.
2. רשות הרישוי לא תאשר את פתיחת העסק עד שיבוצעו כל התנאים המוקדמים.
3. הרישיון יוצא לתקופה המוגדרת בצו רישוי עסקים (טור ו') הכול מותנה בסוג העסק ואם הרישיון מותנה בקיום היתר לשימוש חורג יפוג תוקפו של הרישיון עם פקיעת ההיתר לשימוש חורג.

להלן סיכום לוחות הזמנים משלב הבקשה ועד להנפקת רישיון עסק:

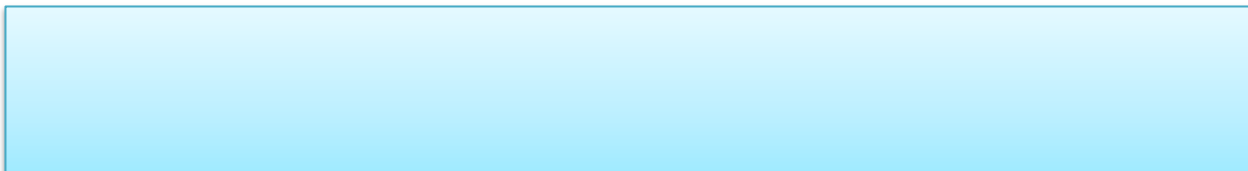
נושא	טיפול ברשות המקומית	טיפול גורמי ונותני האישור	טיפול הרשות המקומית להנפקת הרישיון	סה"כ לתהליך
זמן מינימום	21 ימים	30 ימים	7 ימים	כחודשיים
זמן מקסימום	45 ימים	90 ימים	7 ימים	כ-6 חודשים

שלב ה' – השגה על החלטת רשות הרישוי

הגשת השגה

1. מבקש רישיון עסק, היתר זמני או היתר מזורז או בעל רישיון או היתר, רשאי להגיש השגה על **סירוב** למתן רישיון או היתר או על **מסמך** או **תנאי** שנדרשו ממנו.
2. ניתן להגיש השגה על דרישה שנקבעה במפרט האחיד, אך לא ניתן להגיש השגה על דרישה שנקבעה בחיקוק, כולל בחוק עזר עירוני.
3. **מנגנון ההשגה חל רק לגבי סוגי עסקים שפורסם לגביהם מפרט אחיד.**
4. את ההשגה יש להגיש על גבי טופס 9 (**נספח 4**), בתוך **30 ימים** ממועד קבלת ההחלטה עליה מוגשת ההשגה.
5. את ההשגה יש להגיש בשני עותקים **לגורם אשר הדרישה או ההחלטה עליה משיגים נקבעה מטעמו.**
6. אם הגורם שעל החלטתו משיגים אינו רשות הרישוי, יש להעביר לרשות הרישוי עותק של ההשגה.
7. אם יש בהשגה טענה לאי-התאמה עם דרישה שנקבעה מטעם נותן אישור אחר או לקיום מטרה שהוא מופקד עליה, יש להגיש עותק נוסף מההשגה לגורם המוסמך הארצי מטעם נותן האישור האחר.
8. יש לשלם אגרה בגין ההשגה בגובה סכום שייקבע על ידי משרד הפנים ויעודכן ברשומות.
9. לכל עותק של ההשגה יצורפו הרישיון, ההיתר הזמני, ההיתר המזורז או הבקשה לקבלתם והדרישה או ההחלטה שעליה מוגשת ההשגה וכן כל מסמך נוסף הנוגע לעניין.
10. פרטים מדויקים בקשר לאופן הגשת השגה ומי הגורם הספציפי אליו מגישים את ההשגה מופיע באתר האינטרנט של אחד מנותני האישור ובאתר האינטרנט של כל רשות רישוי.
11. על הגורם המוסמך הארצי להכריע בבקשה בתוך 30 ימים מהגשתה.
12. גורם מוסמך ארצי רשאי בהחלטה מנומקת להאריך את המועד להחלטה בבקשה ב-30 ימים נוספים לכל היותר. במקרה של השגה על דרישה או החלטה של נותן אישור, רשאי גורם מוסמך ארצי, להאריך את המועד למתן ההחלטה ב-90 ימים, אם סבר שהיא מצדיקה שינוי במפרט האחיד. הגורם המוסמך הארצי, יודיע על ההארכה למשיג ולרשות הרישוי. אם מדובר בהשגה שעניינה טענה לאי התאמה בין דרישות של שני נותני אישור, רשאי גורם מוסמך ארצי, בהחלטה מנומקת, להאריך את המועד להכרעה בהשגה ב-120 ימים.
13. הגשת השגה אינה מבטלת או "מקפיאה" את החלטות רשות הרישוי, אלא אם קבע אחרת הגורם הדרן בהשגה. על המשיג להגיש בקשה מתאימה להתליית ההחלטה או הדרישה שהוגשה עליה השגה. החלטה על התליה תועבר למשיג ולרשות הרישוי, ויפורטו בה נימוקי ההחלטה ותקופת ההתליה.

תרשים כללי של תהליך הרישוי ניתן לראות ב**נספח 7**

יש להדגיש שבמסגרת הרפורמה הארצית ברישוי עסקים, עלולים לחול שינויים בהליך הטיפול ברישיון עסק, כפי שתואר לעיל.

חלק משינויים אלו כבר יצאו לפועל בתחילת 2017 במסגרת רפורמה שעורך נותן האישור – כבאות - בהוצאת רישיונות עסק מטעמו.

הרפורמה בדרישות הכבאות

במסגרת הרפורמה בשירותי הכבאות, שנכנסה לתוקף בינואר 2017, עסקים בעלי רמת סיכון **אש נמוכה**, לא יידרשו לעמוד בכל התנאים המופיעים במפרט האחד **של כבאות** לאותו פריט. עסקים אלו יגישו **תצהיר** חתום, לרשות המקומית שבו נמצא העסק שלהם, שבו הם מתחייבים כי העסק עומד בדרישות בטיחות **אש מקלות ומקוצרות**, לעומת אלו המופיעות במפרט האחד של כבאות. רשימת סוגי העסקים המוגדרים **כבעלי רמת סיכון אש נמוכה**, גובשה על ידי צוות מקצועי באגף בטיחות אש, ומעוגנת **בצו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי) (תיקון), התשע"ז 2017**.

שימו לב שלא בכל המקרים כל סוגי העסקים הנכללים בפריט הרישוי המסוים, מוגדרים **בעלי רמת סיכון אש נמוכה** – במקרים מסוימים הגדרת עסק **כבעל רמת סיכון אש נמוכה** תלויה במרכיבים אחרים כמו שטח העסק, מספר חדרים וכדומה. לנחותך – הקריטריונים להגדרת עסק כ- **בעל רמת סיכון אש נמוכה** מופיעות בטבלה שלמטה בטור השמאלי.

להלן תרשים התהליך:

1. בעל העסק בודק בטבלה שלמטה אם הוא מוגדר כבעל רמת סיכון אש נמוכה .
2. למרות האמור בטבלה, הגדרת העסק כ- **בעל רמת סיכון אש נמוכה** לא תחול אם מתקיים בעסק או בחלק ממנו אחד מהמקרים הבאים:
 - העסק נמצא מתחת לקרקע
 - העסק נמצא בקניון כהגדרתו בצו רישוי עסקים **(לא רלבנטי)**.
 - העסק נמצא במרכז מסחרי ששטחו המבונה עולה על 2000 מ"ר **(לא רלבנטי)**.
 - העסק נמצא במבנה המשמש לכמה שימושים שונים, אלא אם כן מתקיימים בעסק כל אלה:
 - א- הוא נמצא בקומת הכניסה של המבנה. ב- שטחו המבונה אינו עולה על 300 מ"ר.
3. בעל העסק פונה לרשות המקומית ומבקש בקשה לרישיון עסק או חידוש בקשה.

4. גם הרשות מצידה תסביר לבעל העסק כי העסק שלו נמצא במסלול בתצהיר (במידה ולא, יידע בעל העסק את הרשות).
5. הרשות תמסור לבעל העסק (במקביל בעל העסק יכול לראות זאת בעצמו באתר כבאות והצלה) **מפרט אחיד עם הדרישות המקוצרות והמקלות** – לפי מספר הפריט של העסק.
6. בעל העסק יבדוק את מידת עמידתו בתנאים שבמפרט וישלים את כל שנדרש כדי שיעמוד בכל הדרישות שבמפרט האמור.
7. בעל העסק יגיש לרשות המקומית **טופס תצהיר מאומת ע"י עורך דין**, שהוא מקיים את כל הדרישות שבמפרט המקוצר.
8. הרשות תנפיק רישיון עסק, **במידה וקוימו יתר הדרישות של נותני האישור הרלבנטיים ושל הרשות**, המופיעים במפרטים האחידים הרגילים של הממשלה ושל הרשות.

לידיעתכם - רשות הכבאות תבצע במשך תקופת הרישיון מדגמים בעסקים בכדי לבחון את עמידות בעל העסק בתנאי התצהיר.

שם פריט הרישוי בצו רישוי עסקים	מספר פריט הרישוי בצו	סוגי העיסוק הרלבנטיים לפריט הרישוי	נותני אישור	תוקף הרישיון	קיום הדינים הנוגעים לכבאות
מזון ומרכיביו לרבות משקאות וחומרי גלם – ייצורו עיבודו מחומרי גלם מן החי ביכולת ייצור שאינה עולה על 50 טון ליום ייצורו עיבודו מחומרי גלם מן הצומח ביכולת ייצור שאינה עולה על 50 טון ליום	4.6 ו'	יקב	הגנת סביבה, בריאות, כבאות	10 שנים	עסק ששטחו עד 500 מ"ר זכאי להגשת תצהיר
		בית בד			
		מגבנה			
		מחלבה			
		מאפיה			
		עיבוד תוצרת חקלאית (ריבות, תבלינים, פירות יקבים, ועוד)			
גן חיות, ספארי, פינת חי שהכניסה אליה בתשלום	7.2	פינות חי, פינות ליטוף	משטרה, חקלאות, בריאות, כבאות	10 שנים	עד 10,000 מ"ר, זכאי להגשת תצהיר
בעלי חיים, למעט עופות – גידולם אחזקתם, טיפול בהם	3.2 א'	אורות רכיבה (כולל רכיבה טיפולית)	סביבה, חקלאות, כבאות	10 שנים	זכאי להגשת תצהיר
		משק חי לצרכי			

שם פריט הרישוי בצו רישוי עסקים	מספר פריט הרישוי בצו	סוגי העיסוק הרלבנטיים לפריט הרישוי	נותני אישור	תוקף הרישוי	קיום הדינים הנוגעים לכבאות
		ריפוי			
השכרת יחידות אירוח למטרות נופש המלווה במתן שירותים לשוכרים כשמספר יחידות האירוח המיועדים להשכרה עולה על 4	7.1 ב'	צימרים	בריאות, כבאות	5 שנים	עד 6 חדרים, זכאי להגשת תצהיר.
בית אוכל – מקום הכנה או הגשת מזון לצריכה במקום או מחוצה לו למעט קייטרינג – בית קפה, מסעדה לרבות הגשת משקאות משכרים לצריכה במקום.	4.2 א'	מסעדה, בית קפה	משטרה, בריאות, כבאות	3 שנים	עד 50 מ"ר, לרבות סגירת חורף, זכאי להגשת תצהיר
משקאות משכרים – עסק שעיקר פעילותו הגשתם לצורך צריכה במקום ההגשה	4.8	פאב	משטרה, כבאות	כל שנה	עד 50 מ"ר, זכאי להגשת תצהיר
בריכת שחייה, לרבות מאגר מים אחר המשמש לשחייה ולנופש, לרבות בריכה המצויה בפרק מים ולמעט בריכה המשמשת עד 4 יחידות אירוח למטרות נופש	7.4 א'	בריכת שחיה	משטרה, בריאות, כבאות	3 שנים	אין אפשרות להגשת תצהיר
בריכת זרמים (ג'קוזי)	7.4 ג'	(ג'קוזי)	בריאות, כבאות	3 שנים	זכאי להגשת תצהיר

שם פריט הרישוי בצו רישוי עסקים	מספר פריט הרישוי בצו	סוגי העיסוק הרלבנטיים לפריט הרישוי	נותני אישור	תוקף הרישוי	קיום הדינים הנוגעים לכבאות
בית מרחץ, מרחצאות	7.4 ה'	ספא	בריאות, כבאות	5 שנים	עד 300 מ"ר, זכאי להגשת תצהיר

מילון מונחים – רישוי עסקים

ביטול רישוי

הרשות המקומית רשאית לבטל רישוי עסק מיוזמתה או מיוזמת נותן האישור, אם העסק חרג מתנאי הרישוי. ביטול הרישוי יתבצע רק לאחר שיתאפשר לבעל העסק לשטוח את טענותיו בפני הרשות המקומית.

בעל עסק

לרבות בעל רישוי העסק, מבקש הרישוי, המחזיק בעסק או האדם שבהשגחתו, בפיקוחו או בניהולו פועל העסק, בין יחיד ובין תאגיד.

גורם מוסמך ארצי

כל אחד מאלה, לפי העניין:

- (1) ראש רשות הרישוי שבתחומה נמצא העסק או עובד בכיר אחר מקרב עובדיה שהוא הסמיך לעניין זה;
- (2) המנהל הכללי של המשרד נותן האישור או עובד בכיר אחר מקרב עובדי משרדו שהוא הסמיך לעניין זה;
- (3) נציב כבאות והצלה או קצין כבאות והצלה בכיר אחר שהוא הסמיך לעניין זה;
- (4) המפקח הכללי של משטרת ישראל או קצין משטרה בכיר אחר שהוא הסמיך לעניין זה.

דרישות רשות הרישוי

מסמכים ותנאים הנדרשים מטעם רשות הרישוי וכל החלטה או הוראה אחרת מטעמה לפי החוק לעניין סוג מסוים של עסקים הכלולים במפרט האחיד, אשר פורסמו באתר האינטרנט של רשות הרישוי.

היתר זמני

היתר להפעלת העסק, שמעניקה רשות הרישוי לרישיון עסק בעסק טעון רישוי, לתקופה מצטברת של שנה אחת או שנתיים לכל היותר. במהלך פרק זמן זה יכול מגיש הבקשה להפעיל את העסק, אך עליו להשלים את התנאים שמציבים בפניו נותני האישור על מנת לקבל בסיום פרק הזמן את רישיון העסק.

הוראות לצד המפרט האחיד

מסמכים ותנאים כאמור בסעיף 2ג7(ג) לחוק, שנקבעו בחיקוק, הנדרשים מבעל עסק לפי החוק, לרבות לפי סעיפים 6ב, 6ג ו-8 עד 11ב לחוק, ואולם אין באי-פרסומם כדי לפטור מן הדרישה להגישם או למלאם.

חוק רישוי עסקים

חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968, קובע את תהליך רישוי העסקים. כמו כן, מסמיך החוק את שר הפנים לקבוע צווים ותקנות לרישוי עסקים, על מנת להגן על טובת הציבור, תוך שמירה על המטרות המוגדרות בסעיף 1 לחוק:

1. איכות נאותה של הסביבה ומניעת מפגעים ומטרדים
2. מניעת סכנות לשלום הציבור והבטחה מפני שוד והתפרצות
3. בטיחות של הנמצאים במקום העסק או בסביבתו
4. מניעת סכנות שנובעות ממחלות של בעלי חיים
5. מניעת זיהום מקורות מים בחומרי הדברה, בדשנים או בתרופות
6. בריאות הציבור, לרבות תנאי תברואה נאותים
7. קיום הדינים הנוגעים לתכנון ובנייה ולשירותי הכבאות

מפרט אחיד

מפרט, לפי סעיף 1ג7 לחוק רישוי עסקים, המאחד את התנאים לרישיון, הנדרשים מטעמים של נותני האישור לפי סעיף 7 לחוק והמסמכים הנדרשים לפי סעיף 6ד לחוק, מעסק מהסוג האמור בתחילת המפרט והוראות לצד המפרט האחיד, המופיעות במפרט.

נותני אישור

גורמים מקצועיים במשרדי הממשלה, שהשרים הנוגעים בדבר הסמיכו לתת אישור לרישיונות מטעמים:

- משרד הבריאות
- משרד הכלכלה
- המשרד להגנת הסביבה
- משרד החקלאות ופיתוח הכפר
- משטרת ישראל
- הרשות הארצית לכבאות והצלה

עסקים טעוני רישוי (פריטי רישוי)

סוגי עסקים המפורטים בצו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), התשע"ג-2013, אשר קבלת רישיון עסק מהווה תנאי להקמתם. סוגי העסקים מחולקים לעשר קבוצות, והצו מפרט גם את מטרות הרישוי עבור כל אחד מהם.

רישיון עסק

רישיון העסק בא להבטיח את נקיטת כל האמצעים והסידורים המתאימים להפעלת עסק באופן תקין, על פי מטרות חוק רישוי עסקים ולטובת הציבור והסביבה. לא כל עסק חייב ברישיון, אלא רק עסקים המוגדרים בצו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), התשע"ג-2013 כעסקים טעוני רישוי.

שינוי בעלות

כל שינוי בזהות הבעלים הרשומים ברישיון העסק, לרבות הוספת בעל או גריעתו וכן העברת שליטה בתאגיד כמשמעותה [בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968](#).

תנאי הרישיון

רשות הרישוי ונותן אישור רשאים להתנות את רישיון העסק, ההיתר הזמני או האישור, בשלושה סוגי תנאים - תנאי מוקדם, תנאי ברישיון ותנאי נוסף. תנאים אלה באים להבטיח את קיום מטרות הרישוי, ומהווים חלק מתהליך הרישוי. ככלל, התנאים של נותני האישור צריכים להופיע במפרט האחיד (ככל שפורסם לגבי אותו סוג עסק מפרט אחיד) והתנאים של רשות הרישוי לגבי סוגי עסקים צריכים להופיע בדרישות רשות הרישוי באתר האינטרנט שלה. חריגים לכלל זה מופיעים בסעיף 7 לחוק רישוי עסקים.

לתשומת לבכם – מילון מונחים זה נועד לפשט ולהבהיר את החקיקה בנושא רישוי עסקים, אך

הנוסח המחייב הינו נוסח החקיקה הנוגעת בעניין.

אי לכך - אין לראות במילון מונחים זה כמסמך משפטי מחייב.

